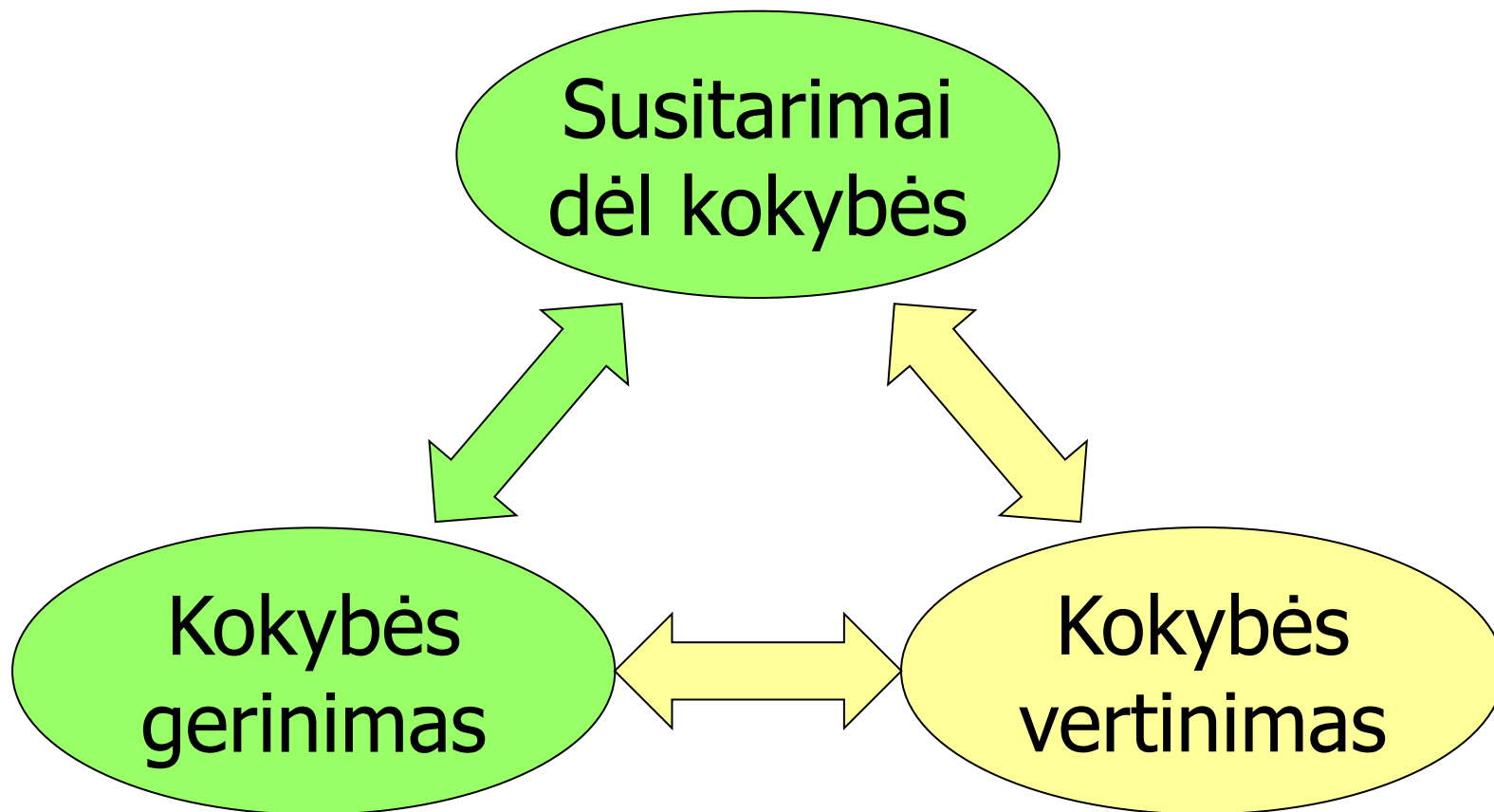

Švietimo politikos gairės

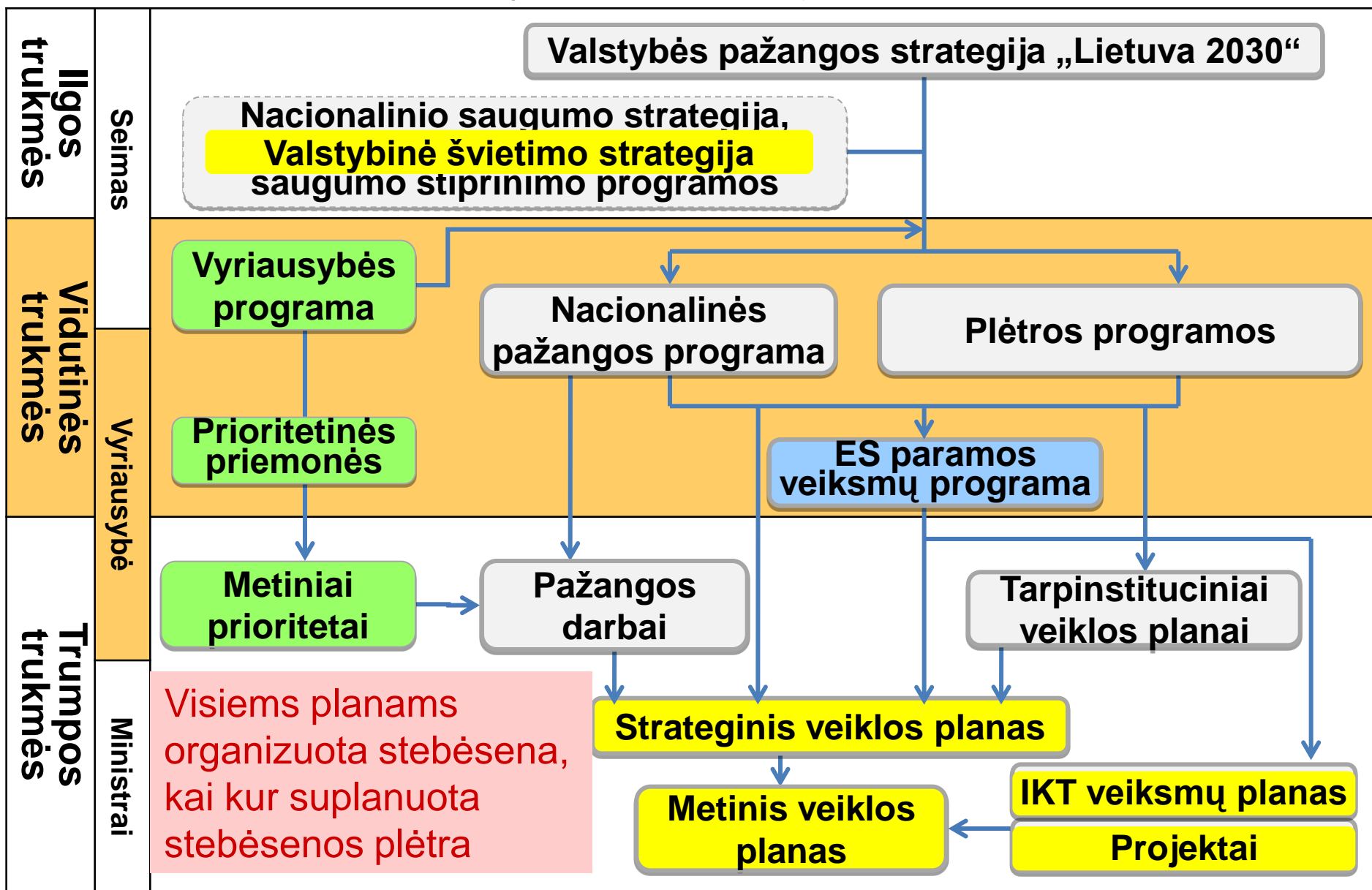
Ričardas Ališauskas

Lietuvos švietimo kokybės užtikrinimo modelis

Valstybės planų sistema

Politikos analizės poreikis ir ribos

- Politikos formavimas yra lemiamas vyriausybės proceso dalis, todėl turi būti centralizuota ir racionalizuota

© Theodor Lowi, 1969

- Politikos analizė ir programų vertinimas turėtų būti susietas su piliečiais, o tai pasiekti galima tik demokratizavus politikos analizę

© Peter deLeon, 1992

Valstybinės švietimo strategijos rengimas (**įrodymų kelias**)

- **Stebėseną** – ankstesnės VŠS įgyvendinimo metu suformuota stebėsenos sistema (ŠVIS, tyrimai, mokyklų vertinimas, analitiniai leidiniai) ir situacija buvo nuolat stebima, užsakytos pusiaukelės konsultacijos, konferencija, koreguoti strateginiai veiklos planai
- **2011** – švietimo raidos scenarijų (11) konkursas pateikė papildomos analitinės medžiagos
- **2012** – išleistas ankstesnės strategijos įgyvendinimo rezultatų apžvalgos leidinys, trumpa švietimo politikos analizė dėl būsimą periodą strateginių kryptų, parengtas spaudai išsamus analitinis leidinys
- **2013** – išleistas analitinis-įžvalginis leidinys

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

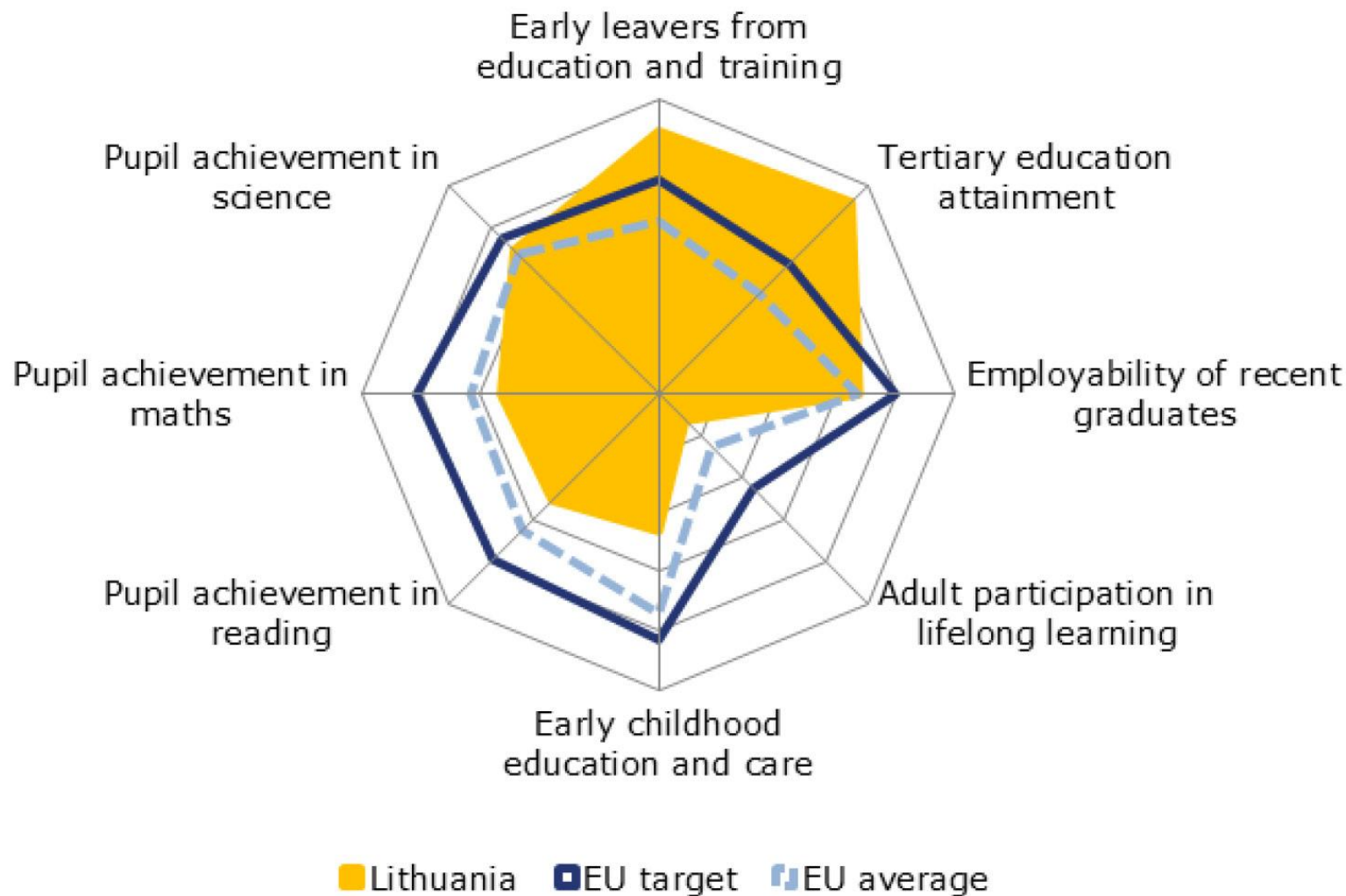
Švietimo siekinių 2012 rezultatai

Pradinė situacija dabar – jau visai kita

Rodiklis	≈ 2003	Siekta	≈2012
Visuotinis priešmokyklinis (bruto aprėptis 6 m.)	86,4	>100	100,5
Mokymosi sąlygos (vidurinio ugd. bruto aprėptis)	101,5	>100	117,6
Pagrindinio išsilavinimo visuotinumumas (18 m.)	96,3	95	96,7
Vidurinio išsilavinimo prieinamumas (20-24 m.)	84,2	90	89,3
Galimybės mokytis turintiems specialiųjų poreikių	10,5	–	11,9
Studijų prieinamumas (baigusią lyginant su 24 m.)	41,8	60	76,7
Anksti švietimą paliekančių mažinimas	11,4	9	6,5
Mokymasis visą gyvenimą (ES – 9; LT – 21 v.)	3,8	15	5,2
Gebėjimai naudotis IKT	36	85	68
Mokinių mokymosi pasiekimai (gamta 2006-2009)	20,3	perpus	17
Pilietinis aktyvumas (pagal PGI 15-19m. nuo 2007)	26,6	du kart	51,4
Užsienio kalbos (pagrindinėje m. bent 2 kalbos)	77,5	70	79,6
Lyčių skirtumai renkantis gamtos ir pan. studijas	32,7	perpus	31,4

Rodikliai	ES siekiai (2020)	ES 27	LT 2000	LT	Vieta ES
Mokytojų mokymasis, % (per 18 pastarųjų mėnesių)		89,5 (2008)	Nėra duomenų	95,5 (2008)	4 (15)
Ilgijusieji vidurinį išsilavinimą (20-24 m., %)	85 (2010)	79,0 (2010)	78,9 (15)	86,9 (2010)	6
Anksti nustoję lankyti mokyklą (18-24 m., %)	10	14,1 (2010)	16,5 (17)	8,1 (2010)	7
Specialusis ugdymas (atskirti vaikai, %)		2,3 (2009)	≈1	1,2 (2009)	8
Vidutinis kalbų mokymasis (ISCED2)		1,4 (2009)	1,7 (11)	1,8 (2009)	12
Pilietiniai gebėjimai (ICCS 2009)		511 (2009)	18 iš 20 (1999)	505 (2009)	13 (22)
Prastai išmokę gamtos mokslus (OECD PISA, 15 m., %)	15	17,7 (2009)	20,3 (2006)	17,0 (2009)	15
IT naudojimo gebėjimai (1-6 veiklos)		64 (2009)	47 (2005 - 18)	54 (2009)	16
Viešosios išlaidos švietimui (BVP %)	didinti (2010)	Išaugo iki 5,07 (2008)	5,90 (6)	4,91 (2008)	17
Profesines mokyklas pasirinkusiųjų dalis, %		55,2 (2009)	47,9 (18)	33,1 (2009)	23
Prastai išmokę skaityti (OECD PISA, 15 m., %)	15	20 (2009)	25,7 (2006)	24,3 (2009)	23
Prastai išmokę matematiką (OECD PISA, 15 m., %)	15	22,2 (2009)	23,0 (2006)	26,2 (2009)	24
Lankantys ikimokyklines įstaigas (nuo 4 m. iki privalomo mokymosi, %)	95	92,3 (2008)	60.6 (25)	77,8 (2008)	24

Kaip Europoje nagrinėjama šalių švietimo būklė (Lietuvos duomenys)

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

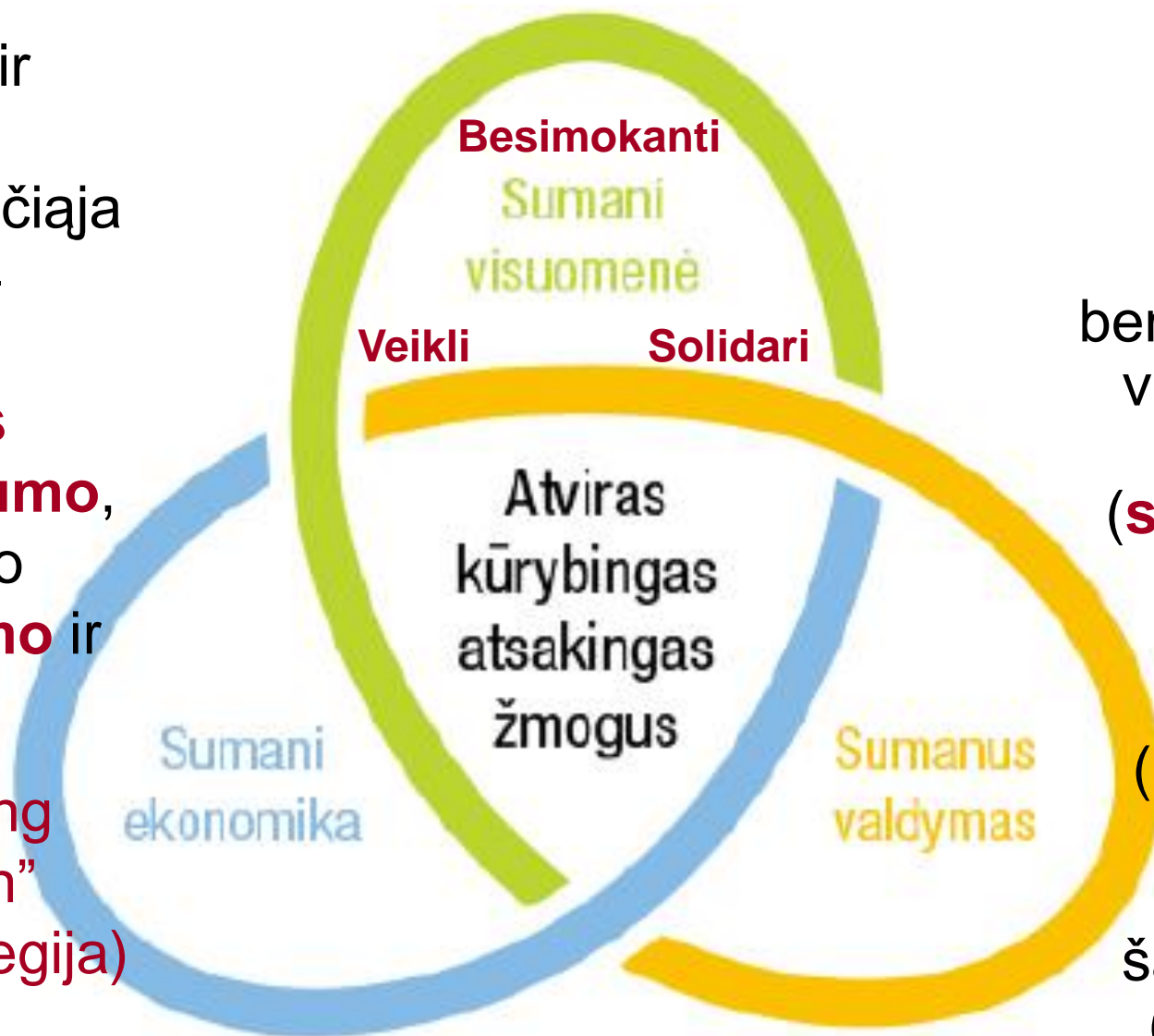

Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“

Švietimo ir mokymo misija plačiaja prasme – siekti

aktyvaus pilietiškumo, asmeninio **tobulėjimo** ir gerovės.

“Rethinking Education” (ES strategija)

Užduotis švietimui pagal VŠS:

„sutelkti švietimo bendruomenę ir visus Lietuvos žmones (**solidarumas**) nuolat kryptingai lavintis (**mokymasis**) siekiant asmeninės ir šalies sėkmės (**veiklumas**)“

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija

Strateginis tikslas: Paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį

Pasiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų kritinę masę sudaro reflektuojantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs **mokytojai ir dėstytojai**

Įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną

Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant **vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį** suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius poreikius

Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą sukurti **paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą**, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje, derantį su valstybiniu planavimu

Talentingi eruditai ir dvasios aristokratai

patys veikdami racionaliai ir solidariai

įtrauks jaunus ir senus į aktyvų mokymąsi ir savo gerovės kūrimą

S Ė K M Ė S

F O R M U L Ė

Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija

Strateginis tikslas: Paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį

mokymasis
veiklumas
solidarumas

Rodikliais:

- Išlaikyti aukštą vidurinio (89) ir aukštojo (48) išsilavinimo lygį
- Pasiiekti aukštesnio kokybės lygio pagal OECD PISA ir ARWU
- Padidinti asmenų aktyvumo (savęs įdarbinimo) lygį (11 → 16)
- Subalansuoti tarptautinį studentų mobilumą (0,09 → 0,6)
- Sumažinti neintegruotų specialiųjų poreikių vaikų dalį (1,1 → 0,5)
- Padidinti patyčių nepatiriančių vaikų dalį (44 → 70)
- ir kt.

} mokymasis

} veiklumas

} solidarumas

I prioritetinė kryptis: Mokytojai ir dėstytojai

Tikslas: Pasiiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų kritinę masę sudaro reflektuojantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs mokytojai ir dėstytojai

- Gabių jaunų žmonių motyvacija. Lyčių balansas.
- Naujausias žinias integruojančios švietimo ir ugdymo krypčių studijos: platus kultūrinis akiratis, kelių dalykų mokymas, keli pedagoginiai vaidmenys
- Nuolatinis kvalifikacijos tobulinimas. Semestras aukštojoje mokykloje. Mokslininkų įsitraukimas
- Patirties perėmimas. Mobilumas šalyje ir tarptautiniu mastu
- Realų sėkmės istorijų sklaida

} solidarumas

} mokymasis

} veiklumas

II prioritetinė kryptis: Švietimo kokybės kultūra

Tikslas: Įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną

- Švietimo reguliavimo tobulinimas atveriant kelius institucijų organizacinei įvairovei, daugiau teisių ir atsakomybės steigėjams bei mokykloms. **Metinės pažangos skelbimas.** Visuomenės nuomonės įtaka } veiklumas
- Orientacija į aukščiausius rezultatus. Švietimo turinio įvairovė, tėvų ir socialinių partnerių iniciatyvos. Kriterinio **kaupiamojo vertinimo sistema** kaip besimokančiojo pasiekimų savikontrolės būdas } solidarumas
- Integruotos **informacinės valdymo sistemos** }
- **Vertinimas. Tyrimų** ir naujausių žinių pagrindu susitarimai dėl švietimo rezultatų kokybės turinio } mokymasis

III prioritetinė kryptis: Švietimo aprėptis

Tikslas: Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius

- Prieinamumas per švietimo finansavimo modelį „pinigai paskui besimokantįjį“ derinant šį modelį su valstybės planavimu ir užsakymu
- Švietimo įstaigų mokymosi aplinkos turinimas. Turinio ir mokyklų įvairovė, savanorystės iniciatyvos, dialogas
- Sukurti finansinius mechanizmus švietimo sistemos aprėpčiai didinti. Sudaryti lygias finansines galimybes siekti aukštojo mokslo
- Pirmenybė socialinės atskirties ir rizikos bei specialiųjų ugdymosi poreikių grupėms, parama
- Formaliojo ir neformaliojo švietimo integralumas

} veiklumas

} solidarumas

} mokymasis

IV prioritetinė kryptis: Mokymasis visą gyvenimą

Tikslas: Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje, derantį su valstybiniu planavimu

- Edukacinė-pilietinė veikla. Mokinių ir studentų organizacijų stiprinimas
 - Mokymosi visą gyvenimą įvairovė ir finansavimas. Lanksti prieinamumo ir pripažinimo sistema. Kultūros įstaigų švietimo paslaugos, verslo dalyvavimas
 - Mokymosi visą gyvenimą bei darbo patirties integralumas: praktikos, stažuotės, pameistrystė, profesinis mokymas darbo vietose
 - Savarankiškas karjeros valdymas realioje ir virtualioje aplinkoje. Studijų programų, profesijų, ypač pabrėžiant perspektyviausias, populiarinimas
- } solidarumas
- } mokymasis
- } veiklumas

ugdymas

profesija

studijos

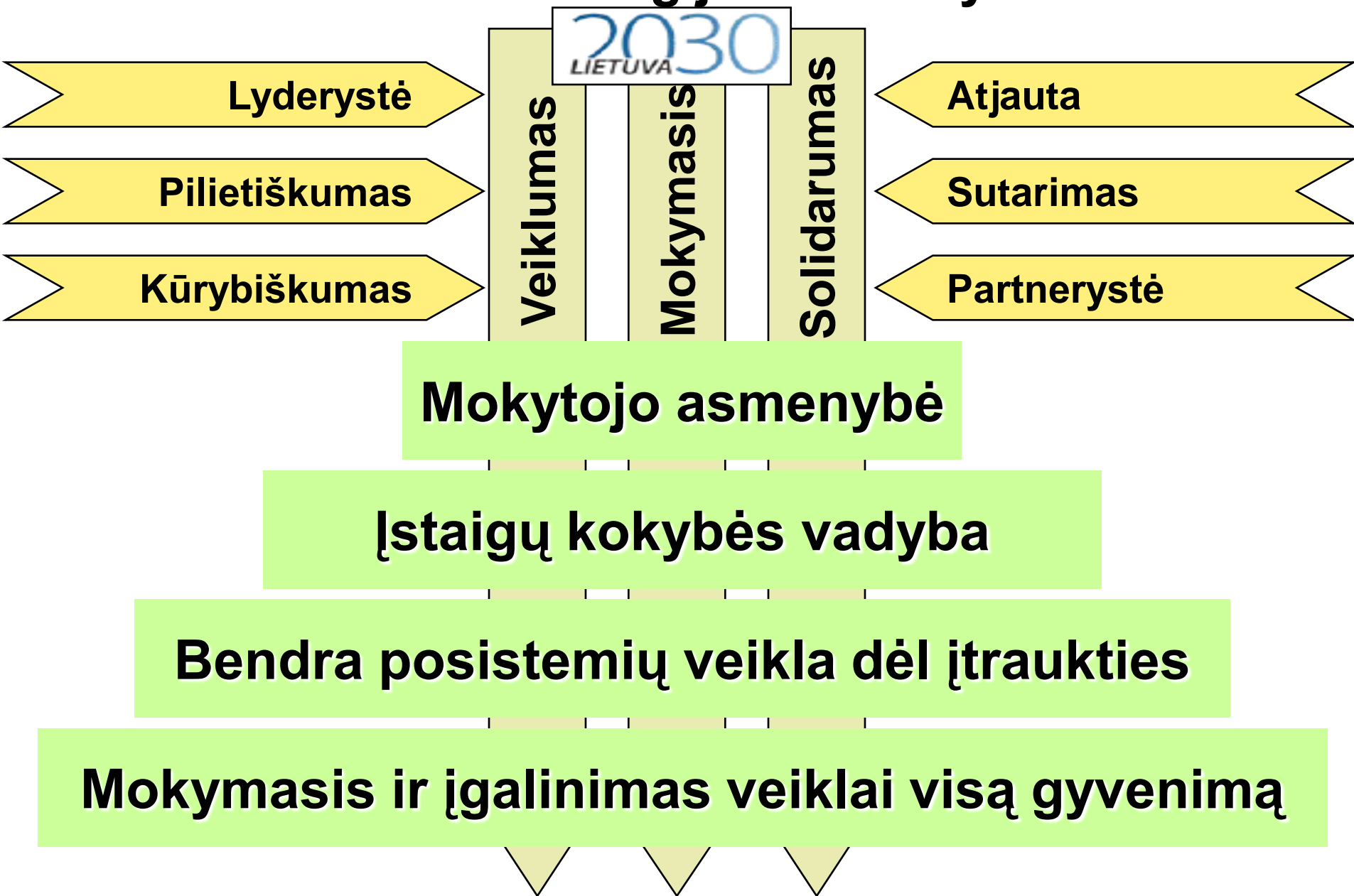
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Švietimo strategijos sumanymas

Dešimtmečio strateginių pokyčių taikiniai

- 1.1. Ugdymas mokytojo karjerai (gabiųjų **verbavimas**, sąlygos)
- 1.2. Mokytojų **rengimo** humanitarizavimas ir polifunktionalumas
- 1.3. Mokytojų **mokymasis** ir dalijimasis patirtimi, įtraukiant mokslą
- 1.4. **Prestižo** auginimas, sėkmės ir etikos istorijų sklaida

- 2.1. Erdvė mokyklų bendruomenių **savarankiškiems** ieškojimams
- 2.2. Kaupiamasis **vertinimas** nenutrūkstamam mokymuisi
- 2.3. **Stebėsena**, vertinimas ir įrodymais grįsti sprendimai
- 2.4. Investicijos į kokybę ir institucijų **pažangos ataskaitos**

- 3.1. Finansavimas **prieinamumui** užtikrinti
- 3.2. Mokymosi aplinkos **turtinimas**
- 3.3. Socialinė **įtrauktis**, specialusis ugdymas ir santykiai
- 3.4. Švietimo grandžių **jungtys**

- 4.1. Mokymosi visą gyvenimą **praktiškumas**, kokybė, pripažinimas
- 4.2. Socialinė **saviugda**, klubai ir asociacijos
- 4.3. Mokymosi visą gyvenimą **finansavimas**
- 4.4. Ugdymas **karjerai** ir populiarinimas

ES paramos veiksmų programos projektas

Veiklos	Pareiškėjai	mln.Lt
Bendrojo ugdymo vertinimo ir stebėsenos sistemos plėtra (mokinių pasiekimų vertinimas)	NEC (UPC, ITC)	20
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ir neformaliojo ugdymo stebėsenos tobulinimas	ITC, NMVA, UPC, NEC, LMNŠC, LVJC	2
Mokyklų veiklos vidinio ir išorinio vertinimo ir įsivertinimo sistemos tobulinimas ir kokybės apdovanojimai	NMVA	12

IKT diegimo veiksmų planas (mln. Lt)

Priemonės	LT	ES	vykdo
IS integralumo užtikrinimas (ŠVIS, AIKOS, NEMIS, KRISIN, E-mokykla, NEC)	6	24	ITC
Mokyklų skatinimas naudotis valdymo ir kitomis IS	0,3	12	ITC, UPC
Mokymosi pasiekimų įsivertinimo elektroninių įrankių kūrimas (e- portfolio, pasiekimų įsivertinimas)	0,05	6	NEC

Ar tikrai gyvename duomenimis
turtingoje aplinkoje?

Kokių duomenų (ne)turime?

Mokyklos lygmens duomenys

- ŠVIS infokortelės
- Standartizuoti testai ir pasiekimų tyrimai
- Mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas
- Mokyklos įsivertinimas

Valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijos rodikliai (20-6-6)

Strateginis tikslas	PISA, PGI, ARWU, išsilavinimas, įsidarbinimas, finansavimas	Mobilumas	
Mokytojai	Vyrai, amžius	Įstojimai; TALIS	Mokytojų studijos aukštosiose
Kultūra	Studijų programų akreditacija, privačios išlaidos	Universitetų ir verslo bendradarbiavimas	Savarankiškumas; savivaldybių ir mokyklų pažangos ataskaitos
Įtrauktis	Ikimokyklinis, nelankymas, specialieji poreikiai, patyčios	VSF; kaimo mokyklų tinklas	Neformaliojo švietimo aprėptis
Įgalinimas	Mokymasis visą gyvenimą, vyresniųjų mokymasis, profesinės, nedarbas		Kvalifikacijų pripažinimas

Valstybinė švietimo 2013-2022 m. strategija

8. Švietimo misija – suteikti kiekvienam su Lietuva save susiejusiam asmeniui savarankiško ir aktyvaus gyvenimo pagrindus, padėti nuolat tobulinti savo gebėjimus, tapti visaverčiu demokratinės visuomenės nariu, aktyviai dalyvaujančiu socialiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime.

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Pažanga **Mokymasis** **OECD PISA**

Uždaviniai:
Mokiniam
Mokytojams
Mokyklai

Besimokanti
(kultūrinis
gyvenimas)

Sumani
visuomenė

Veikli
(ekonominis
gyvenimas)

Solidari
(socialinis
gyvenimas)

PGI
Talentai
Savarankiškumas

Patyčios
Pasitenkinimas
Įtrauktis

ugdymas

profesija

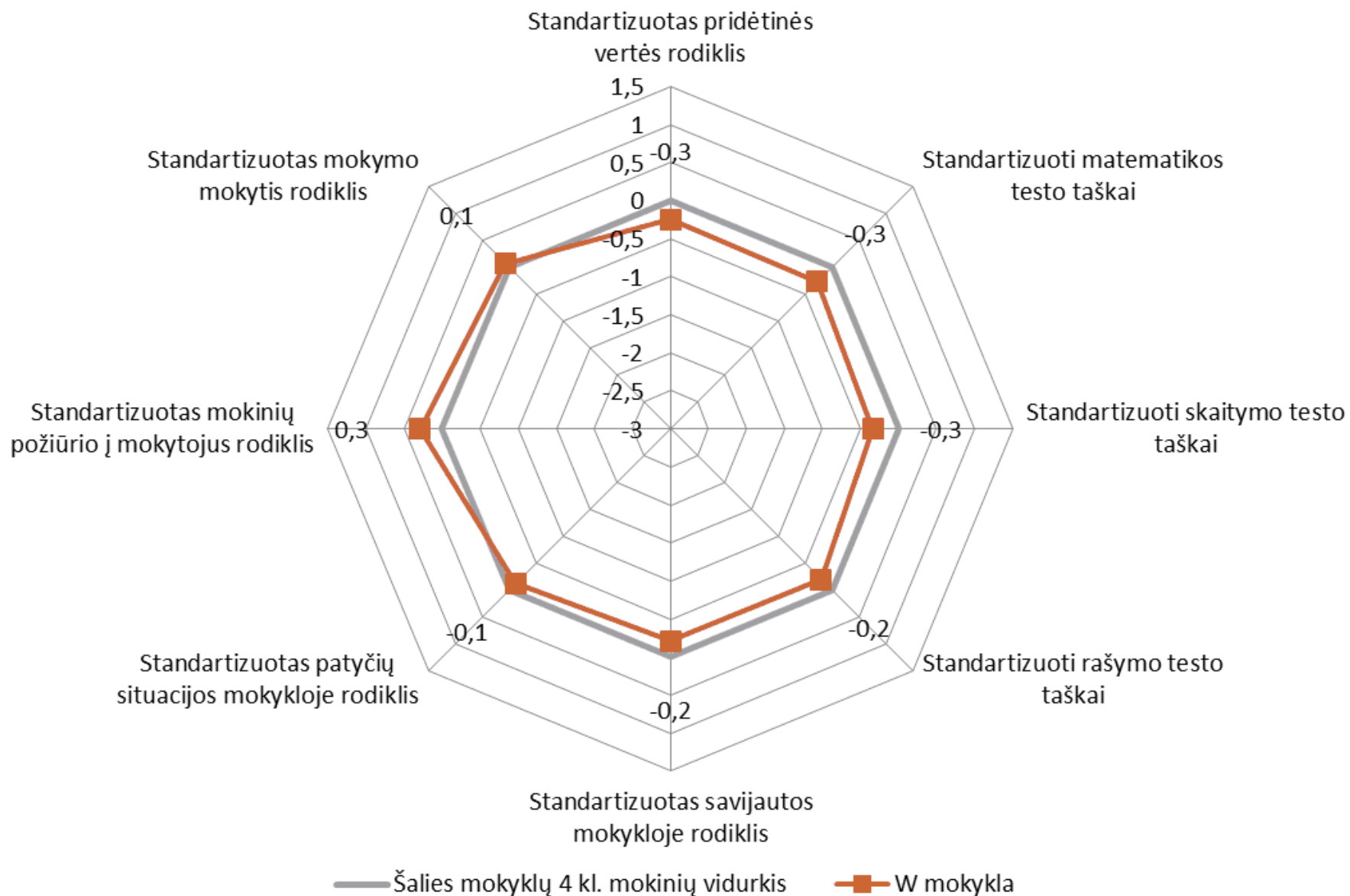
studijos

mokslas

technologijos

W mokyklos standartizuoto testo suvestinė

ugdymas

profesija

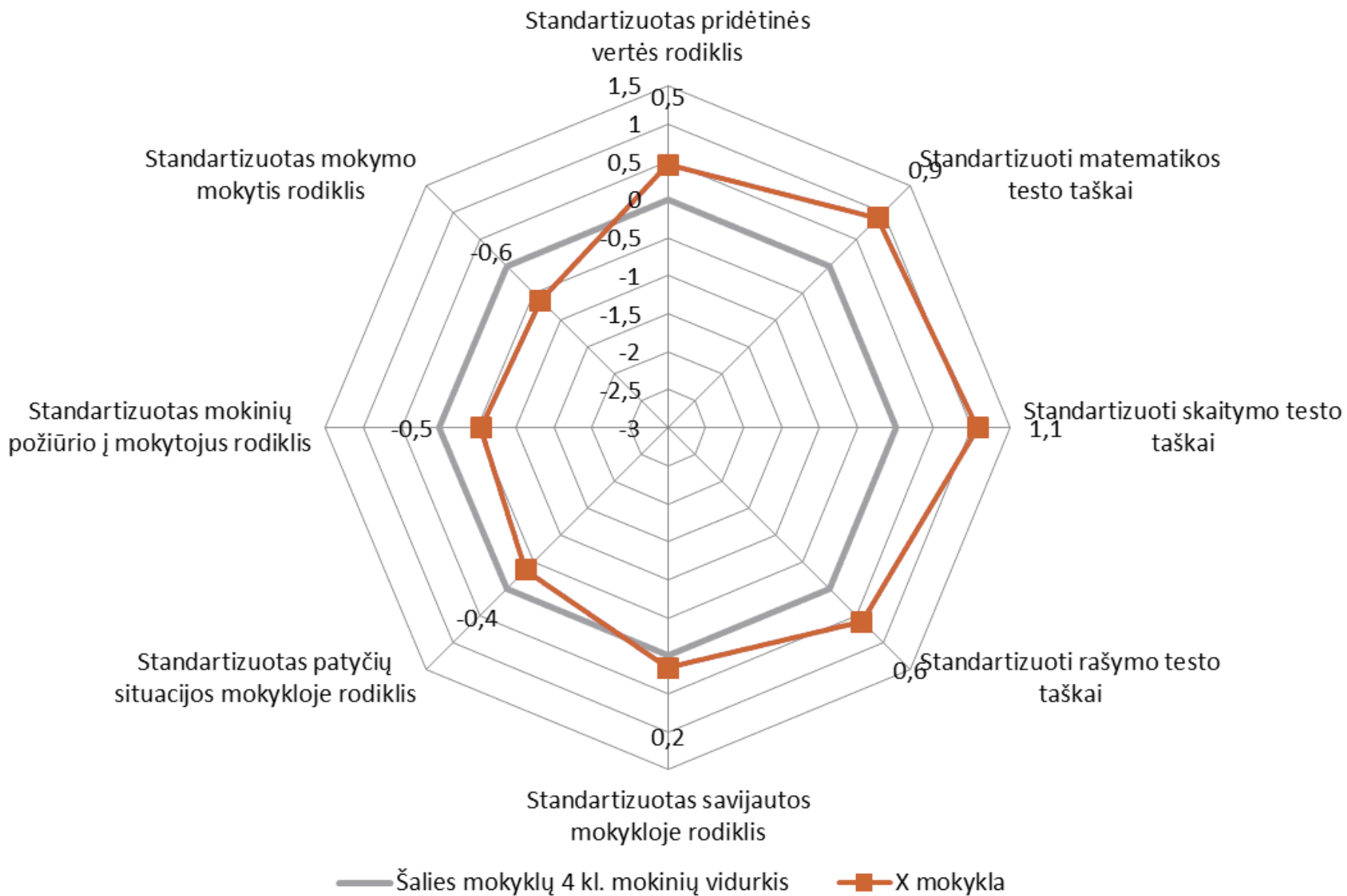
studijos

mokslas

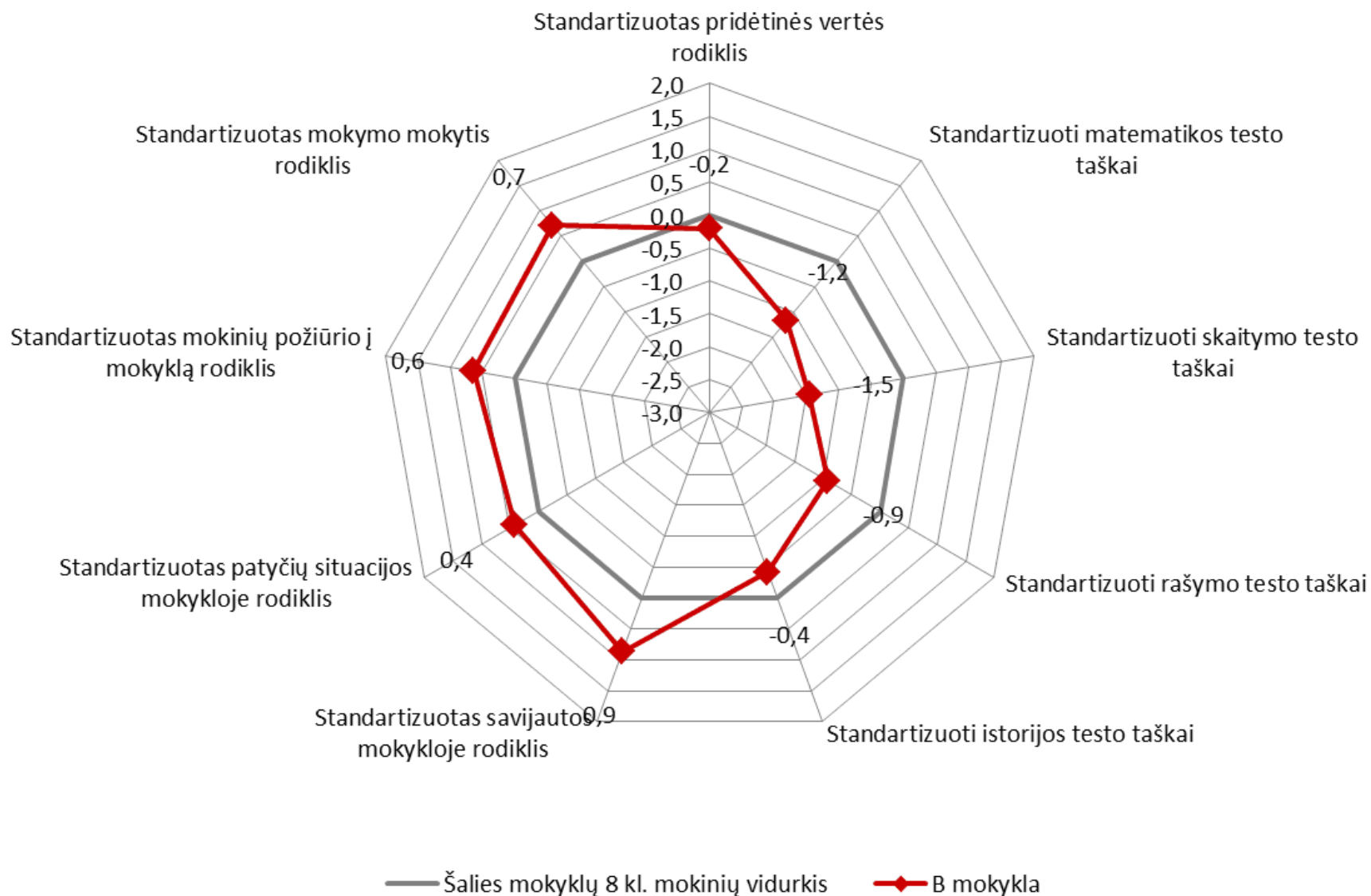
technologijos

X mokyklos standartizuoto testo suvestinė

B mokyklos standartizuoto testo suvestinė

Toolkit

Funded by

Department for
Education

Partners

Mokytojų asistentai

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Alga pagal rezultatus

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Ambicingumo paskatos

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Pamokų blokai

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Uniformos

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Fizinė aplinka

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

Grupės pagal gebėjimus

£ £ £ £ £ ★ ★ ★ ★ ★

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

Toolkit

Funded by

Department for
Education

Partners

[www.educationendowment
foundation.org.uk/toolkit](http://www.educationendowmentfoundation.org.uk/toolkit)

Mentorystė

£ £ £ £ £

★★★★★

Namų darbai (pradinėje)

£ £ £ £ £

★★★★★

Sportavimas

£ £ £ £ £

★★★★★

Meninė saviraiška

£ £ £ £ £

★★★★★

Daugiau laiko mokykloje

£ £ £ £ £

★★★★★

Individualus mokymas

£ £ £ £ £

★★★★★

Užsiėmimai po pamokų

£ £ £ £ £

★★★★★

Mokymosi stiliai

£ £ £ £ £

★★★★★

Tėvų įtraukimas

£ £ £ £ £

★★★★★

Mažesnės klasės

£ £ £ £ £

★★★★★

Užsiėmimai vasarą

£ £ £ £ £

★★★★★

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Education
Endowment
Foundation

Toolkit

Funded by

Department for
Education

Partners

[www.educationendowment
foundation.org.uk/toolkit](http://www.educationendowmentfoundation.org.uk/toolkit)

Tėvų įtraukimas

£ £ £ £ £

★★★★★

+3
months

Mažesnės klasės

£ £ £ £ £

★★★★★

+3
months

Užsiėmimai vasarą

£ £ £ £ £

★★★★★

+3
months

Sportavimas

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Meninė saviraiška

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Daugiau laiko mokykloje

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Individualus mokymas

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Užsiėmimai po pamokų

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Mokymosi stiliai

£ £ £ £ £

★★★★★

+2
months

Mentorystė

£ £ £ £ £

★★★★★

+1
month

Namų darbai (pradinėje)

£ £ £ £ £

★★★★★

+1
month

ugdymas

profesija

studijos

Toolkit

Funded by

Department for
Education

Partners

[www.educationendowment
foundation.org.uk/toolkit](http://www.educationendowmentfoundation.org.uk/toolkit)

Mokymas po vieną

£££££

★★★★★

Namų darbai (vyresniems)

£££££

★★★★★

Mokymasis kartu

£££££

★★★★★

Grižtamasis ryšys

£££££

★★★★★

Metažinojimas

£££££

★★★★★

Pagalba vienas kitam

£££££

★★★★★

Ankstyvas mokymas

£££££

★★★★★

Rašybos pratybos

£££££

★★★★★

Mažų grupių mokymas

£££££

★★★★★

Santykių gerinimas

£££££

★★★★★

IKT

£££££

★★★★★

Socioemoc. mokymasis

£££££

★★★★★

ugdymas

profesija

studijos

Toolkit

Funded by

Department for
Education

Partners

www.educationendowmentfoundation.org.uk/toolkit

Grįžtamasis ryšys

£ £ £ £ £

★★★★★

+8
months

Metažinojimas

£ £ £ £ £

★★★★★

+8
months

Pagalba vienas kitam

£ £ £ £ £

★★★★★

+6
months

Ankstyvas mokymas

£ £ £ £ £

★★★★★

+6
months

Mokymas po vieną

£ £ £ £ £

★★★★★

+5
months

Namų darbai (vyresniems)

£ £ £ £ £

★★★★★

+5
months

Mokymasis kartu

£ £ £ £ £

★★★★★

+5
months

Rašybos pratybos

£ £ £ £ £

★★★★★

+4
months

Mažų grupių mokymas

£ £ £ £ £

★★★☆☆

+4
months

Santykių gerinimas

£ £ £ £ £

★★★★★

+4
months

IKT

£ £ £ £ £

★★★★★

+4
months

Socioemoc. mokymasis

£ £ £ £ £

★★★★★

+4
months

Valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijos rodikliai (20-6-6)

Strateginis tikslas	PISA, PGI, ARWU, išsilavinimas, įsidarbinimas, finansavimas	Mobilumas	
Mokytojai	Vyrai, amžius	Įstojimai, TALIS	Mokytojai aukštosiose
Kultūra	Studijų programų akreditacija, privačios išlaidos	Universitetų ir verslo bendradarbiavimas	Savarankiškumas, savivaldybių ir mokyklų pažangos ataskaitos
Įtrauktis	Ikimokyklinis, nelankymas, specialieji poreikiai, patyčios	VSF, kaimo mokyklų tinklas	Neformaliojo švietimo aprėptis
Įgalinimas	Mokymasis visą gyvenimą, vyresniųjų mokymasis, profesinės, nedarbas		Kvalifikacijų pripažinimas

Valstybinė švietimo 2013-2022 m. strategija

27. Švietimo ir mokslo ministerija, bendradarbiaudama su švietimo bendruomenės socialiniais partneriais, sukvies atvirą Strategijos įgyvendinimo forumą, kuriame bus diskutuojama dėl švietimo politikos kaitos krypčių įgyvendinimo kokybės, ugdymo turinio tobulinimo, siūlomi būdai, kaip geriau galėtų bendradarbiauti mokytojai ir mokslininkai, dėstytojai ir darbdaviai, kitos visuomenės grupės, identifikuodamos artimiausius švietimo permainų prioritetus ir tobulindamos švietimo turinį.

**Kitas švietimo lyderystės forumas
numatomas 2014 m. kovo 6-7 d.**

...pagaliau švietimo darbuotojai, neskirstomi kastomis,
pradėtų dialogą apie gyvybinį tautos reikalą
savarankiškai, nedariguojami. Tai būtų pirmoji
pradžia, kurią reikėtų tęsti dabar toliau“

Iš Meilės Lukšienės pranešimo respublikinei švietimo
konferencijai, 1988-12-09
(cituota iš *Jungtys*, 2000)

Meilės Lukšienės
100-osios gimimo metinės
UNESCO minima sukaktis

100th Birth Anniversary
Meilė Lukšienė
Celebrated in Association with UNESCO

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Fotografavo V. Jonynienė